

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobce: **I. A.**
st. příslušnost Uzbekistán
bytem Pobytové středisko Havířov, Na Kopci 5, Havířov – Dolní Suchá
zastoupeného Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem
sídlem Ostrava – Moravská Ostrava, Purkyňova 6

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem Praha 7, Nad Štolou 3

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 10. 8. 2018 č. j. OAM-105/LE-LE05-P15-2018, o udělení
mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Odměna advokáta Mgr. Ladislava Bárty **se určuje** částkou 6 800 Kč, která mu bude proplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 10. 8. 2015 č. j. OAM-105/LE-LE05-P15-2018 žalované Ministerstvo vnitra ČR neudělilo žalobci mezinárodní ochranu podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zák. č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Po provedeném dokazování vzal žalovaný správní orgán za objasněno, že tvrzeným důvodem odchodu žalobce z vlasti a podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v České republice byl vysoký úvěr, který si v Uzbekistánu vzal za účelem podnikání, a na jehož splacení si do České republiky přicestoval vydělat finanční prostředky. Tyto důvody dle žalovaného však není možno kvalifikovat jako důvody taxativně vymezené v ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, a jelikož žalovaný neshledal důvody ani pro udělení mezinárodní ochrany žalobci podle § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, rozhodl tak, že se mezinárodní ochrana žalobci neuděluje.
2. Žalobce proti uvedenému rozhodnutí podal včasnou žalobu, kterou nijak nezdůvodnil a ve které zároveň požádal krajský soud o ustanovení zástupce z řad advokátů pro toto řízení. Jeho žádosti krajský soud usnesením ze dne 29. 8. 2018 vyhověl a zároveň ustanoveného právního zástupce vyzval, aby podanou žalobu doplnil. Podáním ze dne 24. 9. 2018 právní zástupce žalobce vytýkal žalovanému, že nesprávně vyhodnotil otázku existence vážné újmy hrozící žalobci při návratu do země původu – Uzbekistánu. Žalovaný se nezabýval skutečnostmi uvedenými mimo jiné ve zprávě Amnesty International za rok 2016, podle níž policie a důstojníci národní bezpečnostní služby nadále mučili a obdobně zneužívali podezřelé a zadržené za účelem přinutit je k přiznání či obvinění dalších, přičemž zvlášť intenzivnímu mučení byly vystaveny osoby zadržené z důvodu údajné protistátní činnosti. Tato zpráva konstatuje, že vězni byli pravidelně zneužíváni k mučení a dalšímu zneužívání zadržených při soudní vazbě, neboť podle uzbeckého trestního zákoníku nemohou být vězni na rozdíl od pracovníků státní správy obviněni z mučení, nýbrž pouze z menších přestupků. Běžné mučení zadržených a vězněných je ignorováno dokonce soudy, které nadále spoléhají na získání přiznání prostřednictvím mučení. Nepříjemné jsou i podmínky v uzbeckých vězeních, která jsou zneužívána pro doživotní izolaci nepohodlných osob na základě zcela vykonstruovaných obvinění. Uvedené informace se netýkají pouze aktivních ochránců lidských práv nebo osob nepohodlných uzbeckému režimu, nýbrž mohou postihnout i žalobce v případě nuceného návratu do země původu, když v jeho případě se jedná o osobu, která byla v minulosti uzbeckými úřady vyšetřována a má nepřátele přímo v řadách policie. Nelze opomenout, že uzbecké úřady v rámci zostřeného boje proti terorismu soustavně šikanují pracovní migranty vracející se ze zahraničí pod záminkou boje proti terorismu. V případě nuceného návratu do Uzbekistánu by žalobce mohl být vystaven hrozbě vážné újmy spočívající ve svévolném zatčení, věznění, dokonce i mučení. Žalobce proto navrhoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.
3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Ve svém vyjádření k podané žalobě mimo jiné poukázal na to, že žalobce v průběhu řízení neuvedl žádnou ze skutečností,

kterou by bylo možno podřadit pod pojem vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Žalobní námitky považuje žalovaný za obecné a bez bližší konkretizace k osobě žalobce a důvodů, ve kterých žalobce spatřuje porušení svých práv. Žalovaný navrhoval, aby žaloba byla zamítnuta jako nedůvodná.

4. Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 8. 2018 č. j. OAM-105/LE-LE05-P15-2018 a z obsahu připojeného správního spisu žalovaného téhož čísla jednacího a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě žalobce vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného (ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s.).
5. Z obsahu připojeného správního spisu žalovaného krajský soud zjistil, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 6. 6. 2018. V rámci poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu žalobce dne 26. 6. 2018 uvedl, že Uzbekistán opustil 18. 4. 2017, kdy odletěl z Taškentu do Minsku, a poté pokračoval mikrobusem do Polska. Měl lotyšské turistické vízum, v Polsku zůstal jeden den a poté odjel autobusem do Prahy. Do 1. 6. 2018 měl uděleno české vízum za účelem strpění. Jako důvody žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že si vzal velký úvěr u banky, chtěl rozjet podnik, ale nevyšlo mu to. Dali mu lhůtu na vrácení úvěru, což nedodržel a rozhodl se odjet. Téhož dne, tj. 26. 6. 2018 byl s žalobcem proveden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Z protokolu o tomto pohovoru krajský soud mimo jiné zjistil, že žalobce upřesnil důvod opuštění své země tím, že odjel kvůli dluhu v hodnotě 80 000 USD. Tak velkou sumu by v Uzbekistánu vydělat nikdy nemohl, a proto doufal, že celou částku anebo její část bude moci vydělat v zahraničí. Jiný důvod k odjezdu neměl a žádné konkrétní problémy v Uzbekistánu rovněž neuvedl. Potvrdil, že byl trestně stíhán kvůli uvedenému dluhu, kdy jej policie kvůli tomu na týden zadržela. Bylo to kvůli tomu, že si půjčil peníze od banky, dostal lhůtu na jejich vrácení, a protože je nevrátil, obrátila se banka na prokuraturu. Následně jej policie zadržela a začala vyšetřovat a poté, co mu řekli, že peníze má v určité lhůtě vrátit, ho propustili. Žalobce peníze nevrátil a raději odjel. K dalším dotazům uvedl, že byl obviněn z podvodu, když si peníze půjčil a následně předal jinému člověku. Banka chtěla vrátit peníze po něm a jelikož mu je uvedený člověk nechtěl vrátit, vyhodnotila to banka jako podvod a předala na prokuraturu. Peníze dotyčnému člověku předal proto, že s ním chtěl podnikat a zisk si pak měli dělit na půl. Jelikož ale dotyčný byl ředitel okresní policie, nemohl se žalobce s problémem, že se stal obětí podvodu, obrátit na policii. Na dotaz, proč žádá o mezinárodní ochranu žalobce odpověděl, že chce získat azyl, aby zde mohl přestěhovat i svoji rodinu. K obavám z případného návratu do Uzbekistánu uvedl, že jej zabijí, protože nepřiznal, komu dal ty peníze a dotyčný policista mu řekl, že jestli někde uvedl jeho jméno, tak nebude žít. Peníze mu vrátit nechce s tím, že ho to nezajímá a že on nic nepodepisoval a podpis v bance je žalobcův. Takovou částku na úvěr je v Uzbekistánu problém získat, on mu s tím pomohl, protože má v bance známé. Díky jeho kontaktům žalobce dostal úvěr. K dalším dotazům týkajícím se jeho zadržení u policie uvedl, že to bylo v roce 2010 nebo 2011, tedy 6-7 let před jeho odjezdem z Uzbekistánu. Od tohoto zadržení neměl žádné potíže. Problém byl jediné v tom, že banka chtěla vrátit peníze. Na dotaz, proč tedy odjel z Uzbekistánu, odpověděl, že nemohl udat jméno skutečného příjemce peněz, snažil se tu sumu sám po trochách vrátit a chtěl odjet do zahraničí, aby na to vydělal. Pak si ale řekl, proč by to měl vracet, když si ty peníze nepůjčil, a proč by to

měl celý život splácet. Půjčil si peníze už v roce 2010 a dosud nezaplatil téměř nic. Součástí správního spisu jsou informace o zemi původu žalobce, a to:

- výroční zpráva Human Rights Watch 2018 – Uzbekistán ze dne 18. 1. 2018,
- informace Amnesty International ze dne 22. 2. 2018 o Uzbekistánu,
- informace Freedom House z ledna 2018 o Uzbekistánu,
- zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 20. 4. 2018 o dodržování lidských práv v roce 2017 v Uzbekistánu,
- informace odboru azylové a zahraniční politiky Ministerstva vnitra ČR ze dne 15. 5. 2018, ohledně bezpečnostní a politické situace v Uzbekistánu a
- informace MZV ČR č. j. 119896/2017-LPTP ze dne 22. 11. 2017 nazvaná „výjezd ze země, pobyt v zahraničí a návrat státních občanů Uzbekistánu do vlasti“.

6. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu, se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplnil důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2, a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
7. Podle odst. 2 téhož zákonného ustanovení se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
8. Krajský soud musí především připomenout, že žalobou napadené rozhodnutí přezkoumal v souladu s ust. § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. v mezích žalobních bodů, tedy v rozsahu uvedeném v doplnění žaloby učiněném podáním právního zástupce žalobce ze dne 24. 9. 2018. Toto podání obsahuje v podstatě jediný žalobní bod spočívající v údajném nesprávném vyhodnocení hrozby vážné újmy žalobci při návratu do země původu – Uzbekistánu. Žalobce vycházel z údajů obsažených ve zprávě Amnesty International za rok 2016 pojednávající o užívání metod mučení zadržených a vězněných osob, užívaných policií a národní bezpečnostní služby s tím, že tyto metody mohou hrozit v případě návratu i žalobci, který byl v minulosti vyšetřován uzbeckými úřady, má nepřítelé přímo v řadách policie a mohl by tak být „typickým adresátem možného policejního brutálního násilí a následného bezpříkladného svévolného souzení, trestání a mučení“. Jinými slovy, žalobce žalovanému vytýkal nesprávnost jeho rozhodnutí v tom, že mu nebyla udělena doplňková ochrana ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. Žalobci je nutno dát za pravdu, že problém mučení a nelidského nebo ponižujícího zacházení, o kterém se zmiňuje jim citovaná zpráva Amnesty International za rok 2016, existuje v zemi původu – Uzbekistánu – doposud. Např. výše citovaná zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 20. 4. 2018 k tomu uvádí, že přestože ústava a zákony taková jednání zakazují, pracovníci orgánů činných v trestním řízení a příslušníci bezpečnostních složek běžně bili i jinak špatně zacházeli se zadrženými osobami s cílem získat doznání, usvědčující informace

nebo finanční zisk v rámci korupčního jednání. Zdroje uváděly, že mučení a kruté nelidské nebo ponižující trestání bylo běžným jevem ve věznicích, zařízeních pro vyšetřovací vazby a na místních policejních stanicích a odděleních bezpečnostních služeb v případě osob zatčených nebo zadržených na základě obvinění souvisejícího s náboženstvím nebo extrémismem. Tatáž zpráva pojednává dále o špatných podmínkách ve věznicích, které byly v některých případech drsné a životu nebezpečné z důvodu nedostatku potravin, vysoké přeplněnosti, fyzického týrání a nevyhovujících hygienických podmínek a nedostatečné zdravotní péče. S přihlédnutím k obsahu správního spisu, zejména k podrobně provedenému pohovoru s žalobcem k jeho důvodům žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí krajský soud konstatovat, že zásadním a v podstatě jediným důvodem žalobcova odchodu z Uzbekistánu a následného podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany bylo to, že si v Uzbekistánu vzal za účelem podnikání úvěr a že přicestoval do ČR za účelem získání finančních prostředků na jeho splácení. Tuto skutečnost potvrzuje také v poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu, při níž žalobce výslovně uvedl, že si vzal velký úvěr u banky, že chtěl rozjet podnik, což mu nevyšlo a nedodržel splácení úvěru, v důsledku čehož se rozhodl odjet ze země původu. Při pohovoru dne 26. 6. 2018 se pak dále zmínil o problémech s ředitelem policie, který ho navedl ke společnému podnikání a který mu odmítl vydat svěřené peníze z bankovního úvěru. Z dalších informací poskytnutých žalobcem u tohoto pohovoru bylo zjištěno, že byl v důsledku nesplácení úvěru policejně zadržen na týden a poté, kdy ho propustili, mu řekli, že má peníze v určité lhůtě vrátit. O žádném nelidském či ponižujícím zacházení či mučení se přitom vůbec nezmínil. Nelze také pominout skutečnost, že žalobce měl být policejně zadržen v roce 2010 či 2011, přičemž Uzbekistán opustil 18. 4. 2017, aniž by během této doby měl nějaké problémy s policií či jinými státními orgány. Krajský soud tedy ve shodě s žalovaným uzavírá, že žalobní námitka vážné újmy hrozící žalobci v případě jeho návratu s odkazem na citovanou zprávu je toliko obecná bez dalšího odůvodnění k jeho osobě. Nedůvodná je také námitka, že „uzbecké úřady v rámci zostřeného boje proti terorismu současně šikanují pracovní migranty vracející se ze zahraničí pod záminkou boje proti terorismu a z údajných obav, že takové osoby mohly přijít do styku s islamistickým hnutím, které je v Uzbekistánu kruté a nemilosrdně popíráno“. Otázkou návratu občanů Uzbekistánu ze zahraničí se žalovaný řádně zabýval se zřetelem k informaci MZV ČR ze dne 22. 11. 2017, podle níž dle aktuální legislativy žádný postih či nebezpečí neúspěšným žadatelům o mezinárodní ochranu v zahraničí nehrozí; uzbecké orgány výběrově vyslyšají navracející se osoby, avšak ekonomičtí či studijní migranti je obvykle nezajímají.

9. Se zřetelem k výše uvedenému krajský soud v souladu s ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu žalobce jako nedůvodnou zamítl, přičemž v této věci rozhodl se souhlasem účastníků řízení tímto rozsudkem bez jednání podle ust. § 51 odst. 1 s. ř. s.
10. Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce v tomto řízení úspěch neměl a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné prokazatelné náklady nevznikly (ust. § 60 odst. 1 s. ř. s.).
11. Ustanovenému právnímu zástupci žalobce byla přiznána odměna za zastupování žalobce v rozsahu 2 úkonů právní služby po 3 100 Kč a dvou režijních paušálů po 300 Kč

v souladu s ust. § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 13 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 12. listopadu 2018

JUDr. Petr Indráček
samosoudce